

نقد ادعای رکوردشکنی جابه‌جایی مسافر
ریلی در شش ماهه اول سال ۱۴۰۲

انجمن صنفی شرکت‌های حمل و نقل ریلی و خدمات وابسته

آبان ۱۴۰۲

با توجه به ادعاهای مکرر مطرح شده از جانب شرکت راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران مبنی بر رکوردشکنی در برخی شاخص‌های حمل‌ونقل ریلی که عمدتاً با نظر کارشناسان متخصص این حوزه در تناقض بوده است، در این گزارش آخرین ادعای این سازمان (رکوردشکنی جابه‌جایی مسافران ریلی) مورد نقد و تحلیل قرار گرفته است.

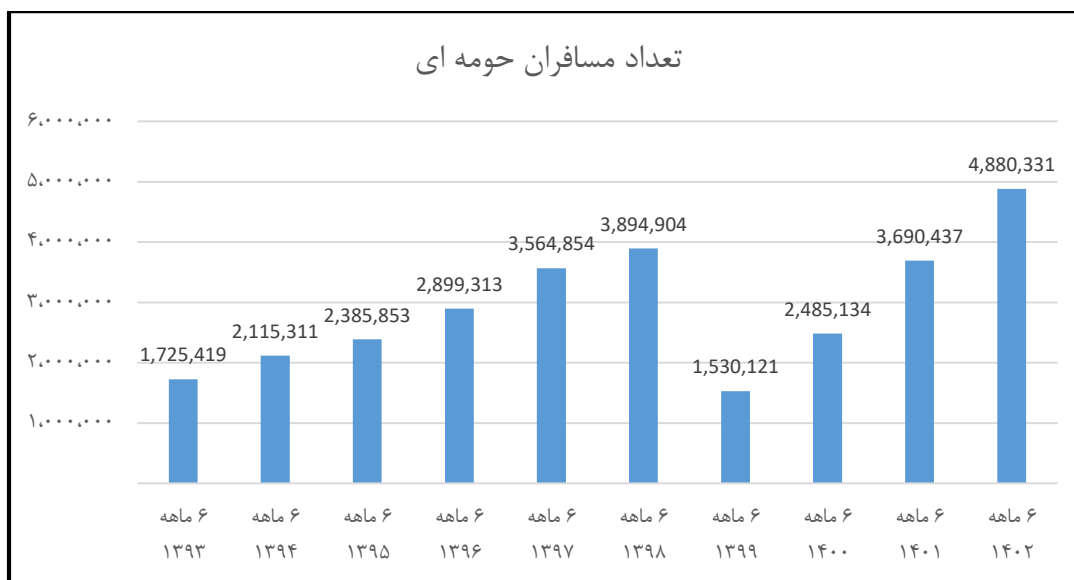
آمار مربوط به جابه‌جایی مسافر در شش ماهه نخست سال ۱۴۰۲ و ۱۳ سال قبل از آن در جدول زیر آمده است.

قابل توجه است که کلیه آمار و ارقام این گزارش از سامانه BI وزارت راه و شهرسازی (bi.mrud.ir) اخذ شده است.

آمار جابه‌جایی مسافر در شش ماه اول دوره ۱۴ ساله اخیر

رتبه زمانی	تعداد مسافر جابه‌جا شده (هزار نفر)	شاخص نفر-کیلومتر (میلیون)	متوسط مسافت پیموده شده به ازای هر مسافر (کیلومتر)	رتبه مسافر جابه‌جا شده	رتبه شاخص نفر-کیلومتر	رتبه متوسط مسافت پیموده شده به ازای هر مسافر
۶ ماهه ۱۳۸۹	۱۴۷۶۸	۹۰۴۲	۶۱۲	۴	۳	۶
۶ ماهه ۱۳۹۰	۱۵۱۱۸	۹۵۶۳	۶۳۳	۲	۱	۵
۶ ماهه ۱۳۹۱	۱۳۷۶۶	۸۷۱۱	۶۳۳	۷	۵	۴
۶ ماهه ۱۳۹۲	۱۳۵۴۲	۹۲۷۷	۶۸۵	۸	۲	۱
۶ ماهه ۱۳۹۳	۱۳۴۶۴	۸۹۴۸	۶۶۵	۹	۴	۲
۶ ماهه ۱۳۹۴	۱۲۹۱۷	۸۲۲۴	۶۳۷	۱۰	۹	۳
۶ ماهه ۱۳۹۵	۱۲۰۶۶	۷۱۳۱	۵۹۱	۱۲	۱۱	۷
۶ ماهه ۱۳۹۶	۱۲۵۳۴	۷۰۶۶	۵۶۴	۱۱	۱۲	۸
۶ ماهه ۱۳۹۷	۱۴۳۳۵	۷۹۱۶	۵۵۲	۶	۱۰	۱۰
۶ ماهه ۱۳۹۸	۱۵۱۰۶	۸۳۳۹	۵۵۲	۳	۷	۱۱
۶ ماهه ۱۳۹۹	۳۸۷۶	۱۷۱۴	۴۴۲	۱۴	۱۴	۱۴
۶ ماهه ۱۴۰۰	۹۱۱۱	۴۷۵۷	۵۲۲	۱۳	۱۳	۱۳
۶ ماهه ۱۴۰۱	۱۴۷۶۷	۸۳۰۵	۵۶۲	۵	۸	۹
۶ ماهه ۱۴۰۲	۱۶۲۲۸	۸۵۴۳	۵۲۶	۱	۶	۱۲

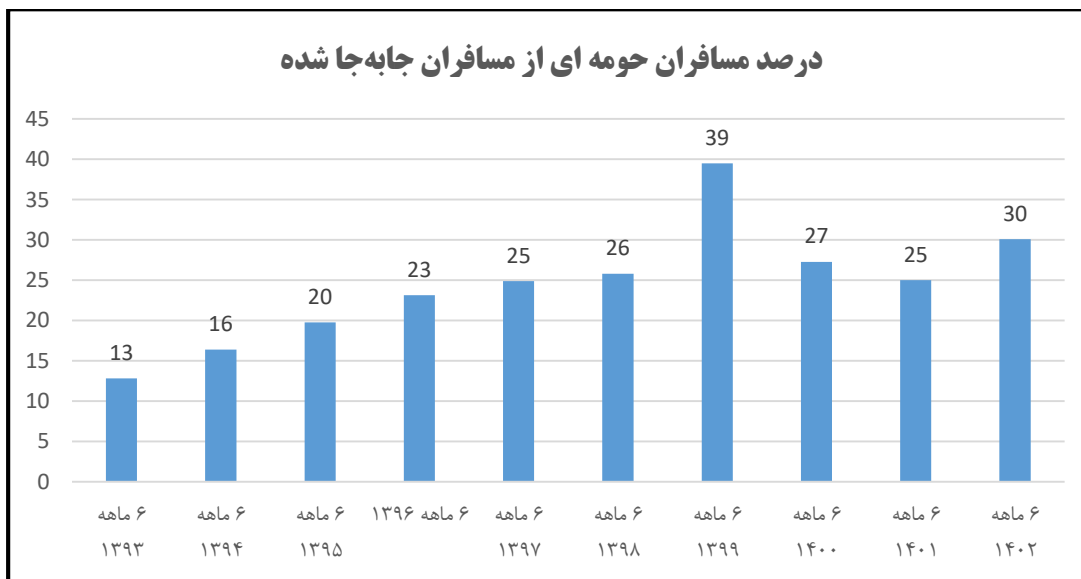
مدیرعامل راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران مدعی شده است که بیش از ۱۶ میلیون «نفر» مسافر در شش ماهه نخست سال ۱۴۰۲ جابه‌جا شده است و لذا در این شاخص رکورد شکنی صورت گرفته است. با توجه به آمارهای ۱۴ ساله اخیر، عملکرد راه‌آهن در بازه زمانی ۶ ماهه ۱۴۰۲ از لحاظ رتبه شاخص «نفر - کیلومتر» که شاخص دقیق و درست سنجش عملکرد جابه‌جایی مسافر ریلی است، در جایگاه ششم این دوره ۱۴ ساله است و همچنین رتبه بازه زمانی مذکور در شاخص متوسط مسافت پیموده شده به ازای هر مسافر، جایگاه ۱۲ در میان ۱۴ سال اخیر است. این تحلیل نشان می‌دهد که در سال ۱۴۰۲ متوسط مسافت پیموده شده به ازای هر مسافر بسیار کمتر از سایر سال‌ها بوده و این خود ناشی از آن است که تعداد مسافران قطارهای حومه‌ای نسبت به سال‌های قبل بیشتر بوده است.

تعداد مسافران حومه‌ای در شش ماهه نخست سال‌های مختلف

آمارهای جابه‌جایی مسافر حومه‌ای نشان می‌دهند که از سال ۱۳۹۳ تا ۱۴۰۲ بیشترین تعداد مسافر حومه‌ای در سال ۱۴۰۲ جابه‌جا شده است که دلیل اصلی رکوردشکنی مورد ادعا در جابه‌جایی مسافر در شش ماهه نخست سال ۱۴۰۲ نسبت به سال‌های قبل، همین موضوع است. مقامات شرکت راه‌آهن نیز به رشد جهشی تعداد مسافران حومه‌ای در سال ۱۴۰۲ نسبت به سال‌های گذشته اذعان کرده‌اند به طوری که مدیر کل سیر و حرکت راه‌آهن اعلام کرد که تعداد قطارهای حومه‌ای افزایش یافته است و به همین دلیل تعداد کل مسافری ریلی نیز افزایش یافته است.

قابل توجه است که در شش ماهه اول سال ۱۴۰۲، سهم جابه‌جایی مسافر حومه‌ای از کل مسافر جابه‌جا شده ۳۰ درصد است در حالی که میانگین ۱۰ سال اخیر ۲۴ درصد است.

درصد مسافران حومه‌ای از مسافران جابه‌جا شده در شش ماهه نخست سال‌های مختلف